

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

جزئیات اجرایی تأسیسات الکتریکی

(ویژه آزمون های نظام مهندسی و کارشناسی رسمی)

بر اساس آخرین ویرایش نشریات و مباحث ۲۲ گانه
مقررات ملی ساختمان و استانداردهای بین المللی

قابل استفاده:

مهندسان طراح، ناظر، مجریان و دانشجویان و کلیه
علاقه مندان و دست اندر کاران تأسیسات الکتریکی

مؤلفان:

مهندس بهنام دولت خواه
مهندس پوریا سasanفر

پارسا
نشریارسی

سروشانه	: دولت خواه، بهنام، ۱۳۶۵
عنوان و نام پدیدآور	: جزئیات اجرایی تأسیسات الکتریکی: (ویژه آزمون‌های نظام مهندسی و کارشناسی رسمی) ... قابل استفاده: مهندسان طراح، ناظر، مجریان و دانشجویان و کلیه علاقهمندان و دست‌اندرکاران تأسیسات الکتریکی / مؤلفان بهنام دولت خواه، پوریا سasanفر
مشخصات نشر	: تهران: پارسیا، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۸۸۳-۳-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۸۴
موضوع	: ساختمان‌ها—تجهیزات برقی — راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Buildings -- Electric equipment -- Study and teaching (Higher : تأسیسات -- طرح و ساختمان -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Buildings -- Mechanical equipment -- Design and construction -- Study and teaching (Higher : سasanفر، پوریا، ۰ - ۱۳۶۰
شناخته افزوده	: ۴۰۳۵TK
ردیبدنی کنگره	: ۳۱۹۲۴/۶۲۱
ردیبدنی دیوبی	: ۵۹۸۲۶۷۴
شماره کتابشناسی ملی	

جزئیات اجرایی تأسیسات الکتریکی

مؤلفان:

ناشر:

شمارگان:

مدیر تولید:

شابک:

مهندس بهنام دولت خواه و مهندس پوریا سasanفر
پارسیا
۵۰۰ نسخه
محمد رضا نصیرنیا
۹۷۸-۶۲۲-۹۵۸۸۳-۳-۸

مرکز پخش:

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان شهدای ژاندارمری نرسیده به خیابان دانشگاه ساختمان ایرانیان، پلاک ۵۸، طبقه دوم، واحد ۶ تلفن: ۰۶۶۴۸۴۱۹۱ - ۹۲
www.noavarpub.com

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان مصوب سال ۱۳۴۸ برای ناشر محفوظ و منحصرًا متعلق به نشر پارسیا می‌باشد. لذا هر گونه استفاده از کل یا قسمتی از این کتاب (از قبیل هر نوع چاپ، فتوکپی، اسکن، عکس‌برداری، نشر الکترونیکی، هر نوع انتشار به صورت اینترنتی، سی‌دی، دی‌وی‌دی، فیلم فایل صوتی یا تصویری وغیره) بدون اجازه کتبی از نشر پارسیا ممنوع بوده و شرعاً حرام است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

لطفاً جهت دریافت الحالات و اصلاحات احتمالی این کتاب به سایت انتشارات نوآور مراجعه فرمایید.

www.noavarpub.com

<https://telegram.me/noavarpub>

<https://www.instagram.com/noavarpub/>

فهرست مطالب:

۷	پیشگفتار
۸	۱- تعاریف
۱۱	۲- جزئیات اجرایی چراغ خیابانی
۱۳	۳- جزئیات اجرایی تاور روشنایی
۱۵	۴- جزئیات اجرایی لوله کشی و نصب چراغ روکار و توکار
۱۷	۵- جزئیات اجرایی نصب چراغ روشنایی فلورسنت
۱۹	۶- جزئیات اجرایی نصب انواع چراغ
۲۳	۷- جزئیات اجرایی اتصال زمین تاور روشنایی
۲۵	۸- جزئیات اجرایی سیستم زمین پایه روشنایی
۲۷	۹- جزئیات اجرایی راد فولادی با روکش مس
۲۹	۱۰- جزئیات اجرایی الکترود زمین میله‌ای (راد)
۳۱	۱۱- جزئیات اجرایی الکترود سیستم زمین و همبندی با راههای مجاور
۳۳	۱۲- جزئیات اجرایی دریچه بازدید بتني
۳۵	۱۳- جزئیات اجرایی انواع ارتباطها و انشعاب‌های هادی زمین
۳۷	۱۴- جزئیات اجرایی الکترود میله‌ای
۳۹	۱۵- جزئیات اجرایی الکترود صفحه‌ای
۴۳	۱۶- جزئیات اجرایی الکترود زمین اساسی به روش ۵ حلقه
۴۵	۱۷- جزئیات اجرایی جوش احتراقی
۴۷	۱۸- جزئیات اجرایی همبندی اصلی ساختمان
۵۱	۱۹- جزئیات اجرایی همبندی استراکچر و لوله‌های فلزی
۵۳	۲۰- نمونه نقشه همبندی اصلی ساختمان
۶۳	۲۱- جزئیات اجرایی اتصالات همبندی الکتریکی
۶۵	۲۲- جزئیات اجرایی الکترود فونداسیون یوفر
۶۹	۲۳- جزئیات اجرایی همبندی الکتریکی لوله و درب‌های فلزی
۷۱	۲۴- جزئیات اجرایی همبندی الکتریکی فنس و درب‌های فلزی با سیستم زمین
۷۳	۲۵- جزئیات اجرایی همبندی الکتریکی سینی کابل
۷۵	۲۶- جزئیات اجرایی همبندی تکمیلی(اضافی)
۷۷	۲۷- جزئیات اجرایی سیستم زمین منبع، دیزل ژنراتور و الکتروپمپ
۷۹	۲۸- جزئیات اجرایی جعبه آزمون و تیغه آزمون
۸۱	۲۹- جزئیات اجرایی سیستم ساعقه گیر تانکر سوخت

۸۵.....	۳۰- جزئیات اجرایی لوله فلزی تاسیسات الکتریکی
۸۷.....	۳۱- جزئیات اجرایی سینی کابل و لوله
۸۹.....	۳۲- جزئیات اجرایی لوله در محل درز انقطع
۹۱.....	۳۳- جزئیات اجرایی نصب جعبه تقسیم
۹۳.....	۳۴- جزئیات اجرایی نصب لوله بر روی کانال
۹۵.....	۳۵- جزئیات اجرایی جعبه تقسیم
۹۷.....	۳۶- جزئیات اجرایی سینی کابل
۱۱۱.....	۳۷- جزئیات اجرایی اتصالات ساپورت و سینی کابل
۱۱۷.....	۳۸- جزئیات اجرایی ترانکینگ کابل و نحوه اتصال لوله به سینی کابل
۱۱۹.....	۳۹- جزئیات اجرایی داکت بانک کابل
۱۲۳.....	۴۰- جزئیات اجرایی کانال کابل
۱۲۵.....	۴۱- جزئیات اجرایی نصب کابل در کانال خاکی
۱۲۷.....	۴۲- جزئیات اجرایی تونل مشترک تاسیسات شهری
۱۲۹.....	۴۳- جزئیات اجرایی نصب تابلو برق روکار
۱۳۳.....	۴۴- جزئیات اجرایی نصب تابلو برق دیواری
۱۳۵.....	۴۵- جزئیات اجرایی اتصال زمین لوله و کابل ورودی و خروجی به تابلوی برق
۱۳۷.....	۴۶- پلان جانمایی ادوات پست برق $0.4 \text{ kv} / 20 \text{ (نما از بغل)}$
۱۳۹.....	۴۷- جزئیات پلان جانمایی تابلوهای MV و ترانسفورماتورهای پست برق indoor
۱۴۱.....	۴۸- جزئیات اجرایی مسیر کابل MV در کانال کابل پست برق indoor
۱۴۳.....	۴۹- جزئیات جانمایی تابلو برق LV داخل پست برق indoor
۱۴۵.....	۵۰- جزئیات طرح کانال کابل ارتباطی بخش های MV و LV در پست برق indoor
۱۴۷.....	۵۱- نمونه نقشه مسیر کابل LV در کانال کابل پست برق indoor
۱۴۹.....	۵۲- جزئیات اجرایی نمای روبرو کانال کابل LV در پست برق indoor
۱۵۱.....	۵۳- نمونه نمای روبرو کانال کابل LV - چیدمان در وسط کانال پست indoor
۱۵۳.....	۵۴- جزئیات اجرایی نمای روبرو کانال کابل MV پست برق $20/0.4 \text{ KV}$ indoor
۱۵۵.....	۵۵- جزئیات اجرایی جانمایی اتاق ترانسفورماتور پست برق indoor (نمای بغل)
۱۵۷.....	۵۶- جزئیات اجرایی جانمایی اتاق ترانسفورماتور پست برق indoor (نمای روبرو)
۱۵۹.....	۵۷- جزئیات اجرایی ریل ترانسفورماتور
۱۶۱.....	۵۸- جزئیات اجرایی جانمایی و ارتباط ترانسفورماتور و تابلو برق توزیع
۱۶۳.....	۵۹- جزئیات اجرایی ارتباط ترانسفورماتور و تابلو MV در پست برق توزیع indoor
۱۶۵.....	۶۰- جزئیات جانمایی تابلوهای برق اتاق LV در پست برق indoor (نمای بغل)
۱۶۷.....	۶۱- جزئیات جانمایی تابلوهای برق اتاق LV در پست برق indoor (نمای روبرو)
۱۶۹.....	۶۲- جزئیات جانمایی تابلوهای برق اتاق MV در پست برق indoor (نمای روبرو)

۱۷۱ ۶۳- جزئیات اجرایی درب کانال کابل در پست برق
۱۷۳ ۶۴- نمونه طرح سیستم زمین پست برق
۱۷۹ ۶۵- جزئیات جعبه آزمون سیستم زمین
۱۸۱ ۶۶- نمونه طرح سیستم زمین پست برق (اتاق ژنراتور)
۱۸۳ ۶۷- جزئیات اجرایی گالری کابل
۱۸۵ ۶۸- جزئیات شعاع خمس کابل
۱۸۷ ۶۹- جزئیات اجرایی دکل ترمینال هوایی سیستم صاعقه گیر
۱۸۹ ۷۰- جزئیات اجرایی ترمینال هوایی صاعقه گیر و همبندی با هادی نزولی
۱۹۱ ۷۱- جزئیات اجرایی همبندی ترمینال هوایی با سازه بتنی
۱۹۳ ۷۲- جزئیات اجرایی سیستم زمین صاعقه گیر
۱۹۵ ۷۳- جزئیات اجرایی هادی نزولی و ارتباط با الکترود زمین
۱۹۷ ۷۴- جزئیات اجرایی همبندی هادی نزولی و ارتباط با دریچه بازدید
۱۹۹ ۷۵- جزئیات اجرایی همبندی تسمه مسی سیستم صاعقه گیر با سازه بتنی
۲۰۳ ۷۶- جزئیات اجرایی اتاق ژنراتور
۲۰۵ ۷۷- جزئیات اجرایی سیستم زمین دیزل ژنراتور
۲۰۷ ۷۸- جزئیات اجرایی نصب الکتروموتور
۲۰۹ ۷۹- جزئیات اجرایی نصب تابلو کنترل الکتروموتور LV
۲۱۳ ۸۰- جزئیات اجرایی نصب اسپیکر دیواری
۲۱۵ ۸۱- جزئیات اجرایی نصب دست خشک کن الکتریکی
۲۱۷ ۸۲- جزئیات اجرایی و نمونه نقشه سیستم اعلام حریق

پیوست‌ها

۲۲۹ پیوست ۱ / آتش‌بندی و دودبندی محل عبور المان‌های تاسیسات برق و مکانیک
۲۳۶ پیوست ۲ / جدول گشتاور لازم جهت بستن پیچ‌ها
۲۳۷ پیوست ۳ / جداول سایز گلندهای متناسب با سایز کابل‌ها
۲۴۱ پیوست ۴ / شرح جزئیات اجرایی تونل مشترک تاسیسات شهری
۲۴۵ پیوست ۵ / نمونه‌های نقشه‌های اجرایی پست برق، تابلو برق، سیستم زمین، رایزر دیاگرام و
۲۵۸ پیوست ۶ / اتاق ترانسفورماتورهای پست‌های اختصاصی
۲۶۸ پیوست ۷ / نحوه چیدمان کابل‌های برق موازی
۲۷۲ پیوست ۸ / جداول درجه حفاظت بدنه لوازم و تجهیزات الکتریکی در برابر نفوذ رطوبت اشیاء خارجی
۲۷۳ پیوست ۹ / جدول حریم تاسیسات الکتریکی و لوله‌ها و تاسیسات گاز
۲۷۷ پیوست ۱۰ / هدف از شیلدینگ کابل فشار قوی
۲۸۴ منابع

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب سال ۱۳۴۸ و آییننامه اجرایی آن مصوب ۱۳۵۰، برای ناشر محفوظ و منحصراً متعلق به نشر پارسیا است. لذا هر گونه استفاده از کل یا قسمتی از مطالب، اشکال، نمودارها، جداول، تصاویر این کتاب در دیگر کتب، مجلات، نشریات، سایتها و موارد دیگر، و نیز هر گونه استفاده از کتاب به هر شکل از قبیل هر نوع چاپ، فتوکپی، اسکن، تایپ از کتاب، تهیهٔ پی دی اف از کتاب، عکسبرداری، نشر الکترونیکی، هر نوع انتشار به صورت اینترنتی، سی دی، دی وی دی، فیلم، فایل صوتی یا تصویری و غیره بدون اجازه کتبی از نشر پارسیا ممنوع و غیرقانونی بوده و شرعاً نیز حرام است، و متخلفین تحت پیگرد قانونی و قضایی قرار می‌گیرند.

با توجه به اینکه هیچ کتابی از کتب نشر پارسیا به صورت فایل ورد یا پی دی اف و موارد این‌چنین، توسط این انتشارات در هیچ سایت اینترنتی ارائه نشده است، لذا در صورتی که هر سایتی اقدام به تایپ، اسکن و یا موارد مشابه نماید و کل یا قسمتی از متن کتب نشر پارسیا را در سایت خود قرار داده و یا اقدام به فروش آن نماید، توسط کارشناسان امور اینترنتی این انتشارات، که مسئولیت اداره سایت را به عهده دارند و به طور روزانه به بررسی محتوای سایتها می‌پردازند، بررسی و در صورت مشخص شدن هرگونه تخلف، ضمن اینکه این کار از نظر قانونی غیرمجاز و از نظر شرعی نیز حرام می‌باشد، وکیل قانونی انتشارات از طریق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پلیس فتا (پلیس رسیدگی به جرایم رایانه‌ای و اینترنتی) و نیز سایر مراجع قانونی، اقدام به مسدود نمودن سایت مخالف کرده و طی انجام مراحل قانونی و اقدامات قضایی، خاطیان را مورد پیگرد قانونی و قضایی قرار داده و کلیه خسارات واردہ به این انتشارات از مخالف اخذ می‌گردد.

همچنین در صورتی که هر کتابفروشی، اقدام به تهیهٔ کپی، جزو، چاپ دیجیتال، چاپ ریسو، افست از کتب انتشارات پارسیا نموده و اقدام به فروش آن نماید، ضمن اطلاع‌رسانی تخلفات کتابفروشی مزبور به سایر همکاران و موزعین محترم، از طریق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اتحادیه ناشران، و انجمن ناشران دانشگاهی و نیز مراجع قانونی و قضایی اقدام به استیفاده حقوق خود از کتابفروشی مخالف می‌نماید.

**خرید، فروش، تهیه، استفاده و مطالعه از روی نسخه غیراصلی کتاب،
از نظر قانونی غیرمجاز و شرعاً نیز حرام است.**

انتشارات پارسیا از خوانندگان گرامی خود درخواست دارد که در صورت مشاهده هر گونه تخلف از قبیل موارد فوق، مراتب را یا از طریق تلفن‌های انتشارات پارسیا به شماره‌های ۰۹۱۲۳۰۷۶۷۴۸ و ۰۲۱ ۶۶۴۸۴۱۹۱ و یا از طریق ایمیل انتشارات به آدرس info@noavarpub.com و یا از طریق منوی تماس با ما در سایت www.noavarpub.com به این انتشارات ابلاغ نمایند، تا از تضییع حقوق ناشر، پدیدآورنده و نیز خود خوانندگان محترم جلوگیری به عمل آید، و نیز به عنوان تشکر و قدردانی، از کتب انتشارات پارسیا نیز هدیه دریافت نمایند.

پیشگفتار

کتاب جزئیات اجرایی تاسیسات الکتریکی به منظور فراهم آمدن مجموعه‌ای نسبتاً کامل جهت دستیابی به اطلاعات اجرایی و طراحی مربوط به تاسیسات الکتریکی و مطالب مرتبط مطابق استانداردهای معتبر جهانی، مقررات ملی ساختمان، نشریات سازمان برنامه و بودجه و ... است. در این کتاب سعی شده است به موضوعات مختلفی که در تاسیسات الکتریکی کاربرد بیشتری دارند پرداخته شود. کتاب مذکور مشتمل بر موضوعات جذاب مختلف از جمله: پست‌های برق، جانمایی تابلوهای برق، کانال کابل، تونل مشترک تاسیسات شهری، همبندی اصلی و تکمیلی، صاعقه‌گیر، دیزل ژنراتور، شیلدینگ کابل و ... می‌باشد. حتی امکان تلاش شده است که علاوه بر اطلاعات لازم پیرامون موضوعات مطرح شده، تصاویر اجرایی، جداول و شکل‌های متنوع از جزئیات اجرایی آورده شود که به خواننده دید بهتری جهت طراحی و اجرا بدهد.

این کتاب هم جنبه آموزشی دارد و هم به موضوعات طراحی، نصب، اجرا، مقررات و استانداردها پرداخته شده است.

مطالب کتاب منطبق بر مقررات ملی ساختمان، نشریات سازمان برنامه و بودجه شامل نشریات ۱۱۰ – ۳۶۹ – ۳۹۳ و ... – دستورالعمل‌های شورای مرکزی نظام مهندسی – استانداردهای IEC و BS – هندبوک‌های ABB و اشنایدر می‌باشد. موضوعات در قالب دو صفحه آورده شده است، صفحه سمت راست به شرح موضوع، نکات اجرایی و موضوعات آن پرداخته شده است و در صفحه مقابل تصویر جزئیات اجرایی آورده شده است.

Noavar33@gmail.com

تقدیم به:

روح پدر بزرگوارم، مادرم و همسر مهربانم
بهنام دولت خواه

تقدیم به:

همسر و دختر مهربانم
پوریا ساسانفر

تعاریف:

الکترود زمین: یک قطعه یا قسمت هادی یا گروهی متشکل از قطعات هادی که در تماس مستقیم و مدفون در زمین بوده و با آن اتصال الکتریکی برقرار می‌کند.

الکترود زمین مستقل: از نظر الکتریکی، الکترود زمین مستقل الکترودهایی هستند که فاصله آن‌ها از همدیگر به قدری است که در صورت عبور حداکثر جریان از یکی از آن‌ها، پتانسیل (گرادیان ولتاژ) سایر الکترودها به نحوی قابل ملاحظه تغییر نکند.

زمین: جرم هادی زمین است که پتانسیل همه نقاط آن به طور قراردادی برابر صفر انتخاب می‌شود.

جرم کلی زمین را می‌توان دارای خواص زیر دانست:

(الف) آن را مانند شینه‌ای با مقطع بزرگ فرض کرد که مقاومت بین هر دو نقطه آن عملاً نزدیک به صفر شود.

(ب) وصل شدن به جرم کلی زمین تنها از راه الکترود زمین امکان پذیر است.

(پ) اتصال الکترود زمین به جرم کلی زمین همیشه همراه با مقاومتی است که همان مقاومت اتصال به زمین و یا مقاومت الکترود زمین و با بطور خلاصه مقاومت زمین است.

بازوی نگهدار کابل: تکیه گاهی است افقی برای کابل که تنها در یک سمت محکم می‌شود و در فواصل معینی در طول کابل قرار داده می‌شود و کابل ببروی آن نصب می‌شود.

بسی نگهدار کابل: نگهدارنده‌ای است که در فواصل معین در طول کابل یا لوله نصب می‌شود و به طور مکانیکی کابل یا لوله را محکم نگه می‌دارد.

بدنه هادی (دستگاه‌ها و تجهیزات الکتریکی): بدنه‌های هادی (فلزی) مربوط به دستگاه‌ها و تجهیزات الکتریکی که می‌توان آن‌ها را لمس نمود و بطور عادی برقدار نیست اما در حالت وجود اتصالی، ممکن است برقدار شود.

یادآوری – یک قسمت هادی از تجهیزات الکتریکی که در شرایط بروز اتصالی تنها از طریق برقدار شدن یک بدنه هادی ممکن است برقدار شود، بدنه هادی به حساب نمی‌آید.

پست برق: به مجموعه‌ای از تجهیزات قدرت شامل کلیدها، ترانسفورماتورها، ادوات حفاظتی، اندازه گیری و... که وظیفه انتقال و یا تبدیل انرژی الکتریکی را بر عهده دارند پست برق گویند.

پست اختصاصی: پستی است که در آن علاوه بر تابلوهای فشار متوسط ورود و خروج، تغذیه مشترک و لوازم اندازه گیری متعلق به شرکت، ترانسفورماتور اختصاصی و تابلوهای فشار ضعیف مشترک نیز نصب می‌گردد.

پست پاساژ: پستی است که فقط کلیدخانه است (تابلوهای ورود و خروج و تغذیه فشار متوسط در آن نصب می‌شود) لوازم اندازه گیری مشترک ولتاژ اولیه در آن نصب می‌گردد. لذا این پست قادر ترانسفورماتور عمومی یا اختصاصی است.

پست عمومی: پستی است که علاوه بر تابلوهای فشار متوسط، ترانسفورماتور عمومی شرکت و تابلوهای فشار ضعیف مورد نیاز در آن نصب می‌شود و می‌توان از آن جهت تغذیه متقارضیان در محدوده اطراف پست با ولتاژ ثانویه استفاده نمود.

پست عمومی - اختصاصی: پستی است که در آن علاوه بر تابلوهای فشار متوسط شرکت و ترانسفورماتور یا ترانسفورماتورهای اختصاصی و لوازم اندازه گیری مشترک و نیز تابلوهای فشار ضعیف مشترک، ترانسفورماتور یا ترانسفورماتورهای عمومی شرکت به همراه تابلوهای فشار ضعیف مربوط به آن، نصب می‌شوند.

توجه: در تمامی مواردی که تاسیسات مشترک و شرکت در یک پست نصب می‌شود بایستی بین تاسیسات مزبور جداسازی شده و هر قسمت دارای درب مستقل باشد تا دسترسی مشترک به تاسیسات عمومی شرکت امکان پذیر نباشد.

پست هوایی: به پست‌هایی که تجهیزات آن در هوای باز و ببروی پایه نصب می‌شود پست هوایی گویند.

تابلو: مجموعه‌ای است از وسایل قطع و وصل سوار شده بر یک صفحه همراه با یا بدون وسایل اندازه گیری. از این اصطلاح نباید برای گروهی از کلیدهای محلی که مربوط به یک مدار نهایی می‌باشند، استفاده کرد.

تابلو اصلی فشار ضعیف: این عنوان به تابلویی اطلاق می‌شود که عموماً در پست برق نصب می‌شود و به خروجی فشار ضعیف ترانسفورماتور متصل است و برق مجموعه را توزیع و کنترل می‌کند.

تابلو ایستاده قابل دسترسی از جلو: عبارت است از تابلویی که دسترسی برای فرمان، تعویض فیوز و لوازم، اتصال سرکابل و سیم، وغیره کاملاً از طرف جلو تابلو امکان‌پذیر باشد و شامل یک یا چند سلول می‌باشد.

تابلو ایستاده قابل دسترسی از پشت: عبارت است از تابلویی که وسایل اندازه‌گیری در جلوی تابلو قرار گرفته و فرمان‌ها نیز از سمت جلوی تابلو انجام می‌شود ولی دسترسی برای تعویض وسایل، اتصال کابل‌ها و سیم‌ها و مانند آن، از پشت تابلو امکان‌پذیر است و شامل یک یا چند سلول می‌باشد.

تابلو تمام بسته دیواری: این نوع تابلو که به صورت یک جعبه قابل نصب روکار یا توکار در ابعاد مختلف ساخته می‌شود و فقط از قسمت جلوی آن قابل دسترسی است. شامل شینه، کلید و وسایل حفاظت در برابر اضافه بار می‌باشد و برای کنترل مدارهای فرعی و روشنایی و نیرو به کار می‌رود.

تابلو نیم اصلی: اینگونه تابلوها، برق بلوك ساختمانی یا قسمت مستقلی از مجموعه را توزیع و کنترل می‌کند. تابلوهای نامبرده از تابلوی اصلی تغذیه می‌شوند.

تابلو فرعی تاسیسات و تجهیزات: این نوع تابلوها برای توزیع و کنترل سیستم برقی خاص مانند موتورخانه، آشپزخانه، رختشوی خانه و مانند آن به کار می‌رود. تابلوهای مزبور از تابلو نیم اصلی تغذیه می‌شوند.

تابلو تمام بسته (برای نصب در فضاهای سرپوشیده): این نوع تابلو عبارت است از مجموعه مونتاژ شده در کارخانه که تمام جوانب آن، جز سطح نصب به نحوی بسته باشد که حداقل درجه حفاظت IP20 تامین شود(سطح نصب که ممکن است باز یا بسته باشد).

تابلوهای تمام بسته ایستاده: منظور تابلویی است که بتواند به طور مستقل و بدون اتکا به دیوار در روی کف ساختمان استقرار پیدا کند. این گونه تابلوها معمولاً برای تابلوهای اصلی و نیم اصلی و تاسیسات و تجهیزات به کار می‌رود.

تابلو فرعی روشنایی: تابلویی است که نیروی برق روشنایی و پریزهای عمومی مربوط به هر قسمت را توزیع و کنترل می‌کند. این نوع تابلو نیز از تابلو نیم اصلی تغذیه می‌شود.

تجهیزات الکتریکی: تجهیزاتی که برای مقاصدی از قبیل تولید، تبدیل، توزیع و مصرف انرژی الکتریکی به کار می‌روند، تجهیزات الکتریکی نامیده می‌شود.

ترمینال اصلی زمین: ترمینال یا شینه‌ای است که برای وصل هادی‌های حفاظتی، شامل هادی‌های همبندی برای هم ولتاژ کردن و هادی‌های مربوط به اتصال زمین عملیاتی (در صورت وجود) به سیستم زمین، پیش بینی می‌شود.

فیدر: به خطوط ورودی و خروجی از پست، فیدر اطلاق می‌شود.

تونل کابل: محفظه‌ای است به شکل راهرو، حاوی سازه‌های نگهدار برای هادی‌ها و یا کابل‌ها و مفصل‌ها که ابعاد آن به اندازه‌ای است که دسترس آزاد برای افراد در تمامی طول، ممکن است.

زمین کردن: عبارت است از اتصال عمدی یا اتفاقی یک مدار الکتریکی یا تجهیز به زمین یا یک بدنه فلزی به اندازه کافی بزرگ که می‌تواند به صورت زمین فرض شود.

سیستم سیم کشی: مجموعه‌ای است متشکل از کابل و سیم یا کابل‌ها و سیم‌ها و یا شینه‌کشی و همین طور قسمت‌هایی است که آنها را نگهداری می‌کنند و یا می‌پوشانند.

سینی کابل: تکیه گاهی برای کابل که پایه‌ای مستحکم دارد. لبه‌های آن برگشته است و ممکن است بدون پوشش باشد – سینی کابل ممکن است دارای منافذ پرس شده باشد.

نردبان کابل: تکیه گاهی است برای کابل مشتمل بر یک سری اجزای نگهدار که به نحوی صلب به اجزای نگهدار اصلی وصل می‌باشند.

ضریب بهره برداری: به نسبت بیشترین میزان بارگذاری روی یک تجهیز (ترانسفورماتور یا یک پست توزیع، کابل، خط هوایی، بخشی از شبکه یا کل شبکه) به ظرفیت مجاز نامی آن تجهیز، ضریب بهره برداری آن تجهیز گویند.

قسمت‌های هادی بیگانه و یا بدنه‌های هادی بیگانه: قسمت‌های هادی‌ای است که جزء تاسیسات الکتریکی نمی‌باشد ولی قادر است پتانسیلی را که معمولاً پتانسیل زمین است در

عرض تماس قرار دهد و در اثر بروز اتصالی برقدار گردد.

کanal کابل: محفظه یا پوششی است که بالای زمین یا داخل آن قرار دارد، دارای تهویه است یا فاقد آن می‌باشد. بعد آن اجازه ورود افراد را به داخل آن نمی‌دهد ولی اجازه دسترسی به هادیها و یا کابلها را در تمامی طول آن در هنگام نصب و بعد از آن، می‌دهد.

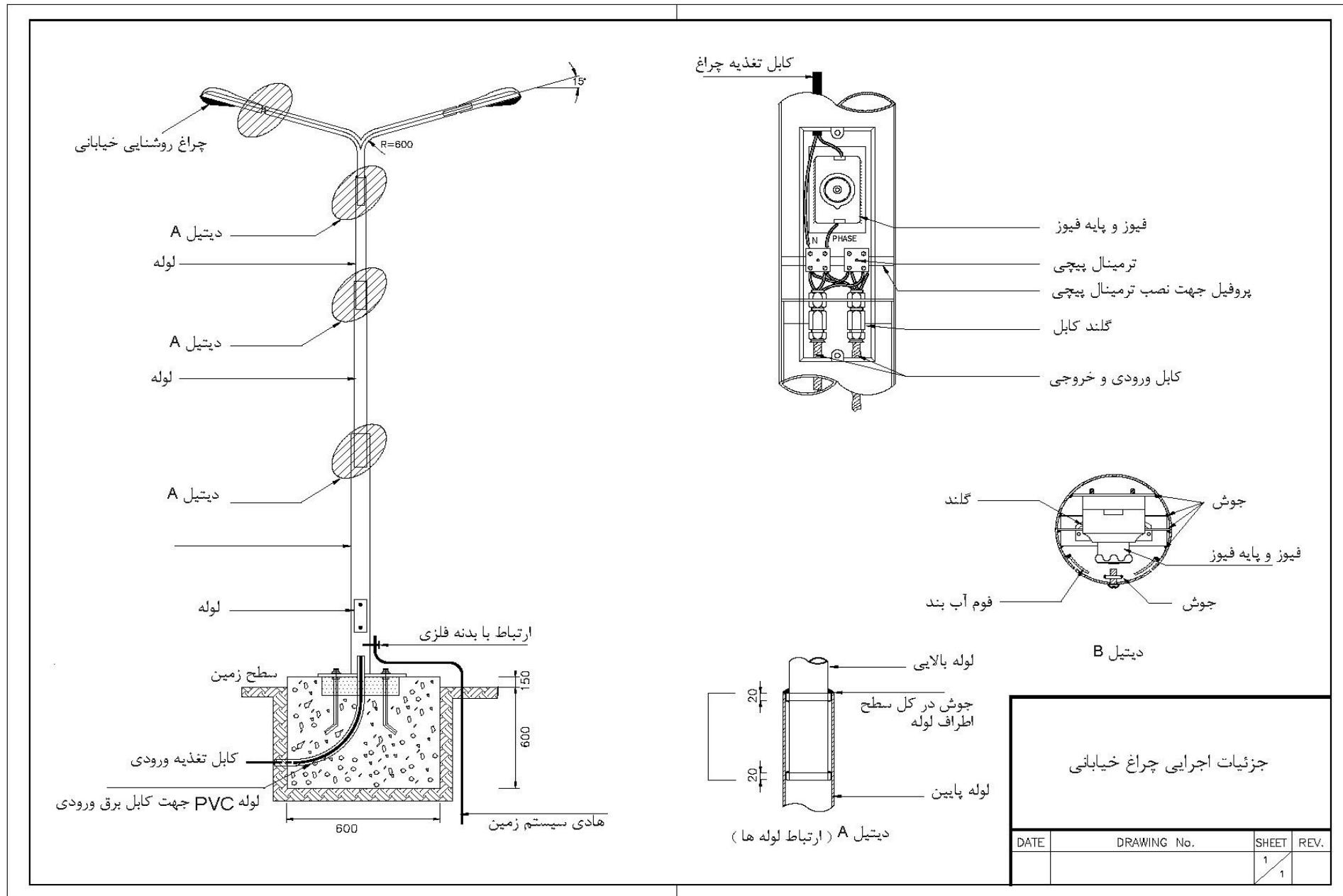
لوله: بخشی از یک سیستم سیم‌کشی بسته با سطح مقطع گرد که در تاسیسات الکتریکی برای حمل هادی‌های عایق دار و کابل به کار می‌رود و اجازه می‌دهد سیم و کابل به داخل لوله هدایت شده یا از آن بیرون کشیده شود.

مقاومت زمین: مقاومت الکتریکی بین ترمینال الکترود زمین و جرم کلی زمین می‌باشد.

هادی زمین: یک هادی حفاظتی است که ترمینال یا شینه اصلی زمین را به الکترود زمین وصل می‌کند.

همبندی اضافی: همبندی اضافی که همبندی کمکی یا محلی نیز نامیده می‌شود، مکمل همبندی اصلی بوده و به منظور هم ولتاژ کردن نقاطی که هم زمان در دسترس هستند، اجرا می‌شود.

همبندی برای همولتاژ کردن: اتصالات الکتریکی اند که بدن‌های هادی مختلف و قسمت‌های هادی بیگانه را در پتانسیلی که اساساً برابر است قرار می‌دهد.

چراغ:

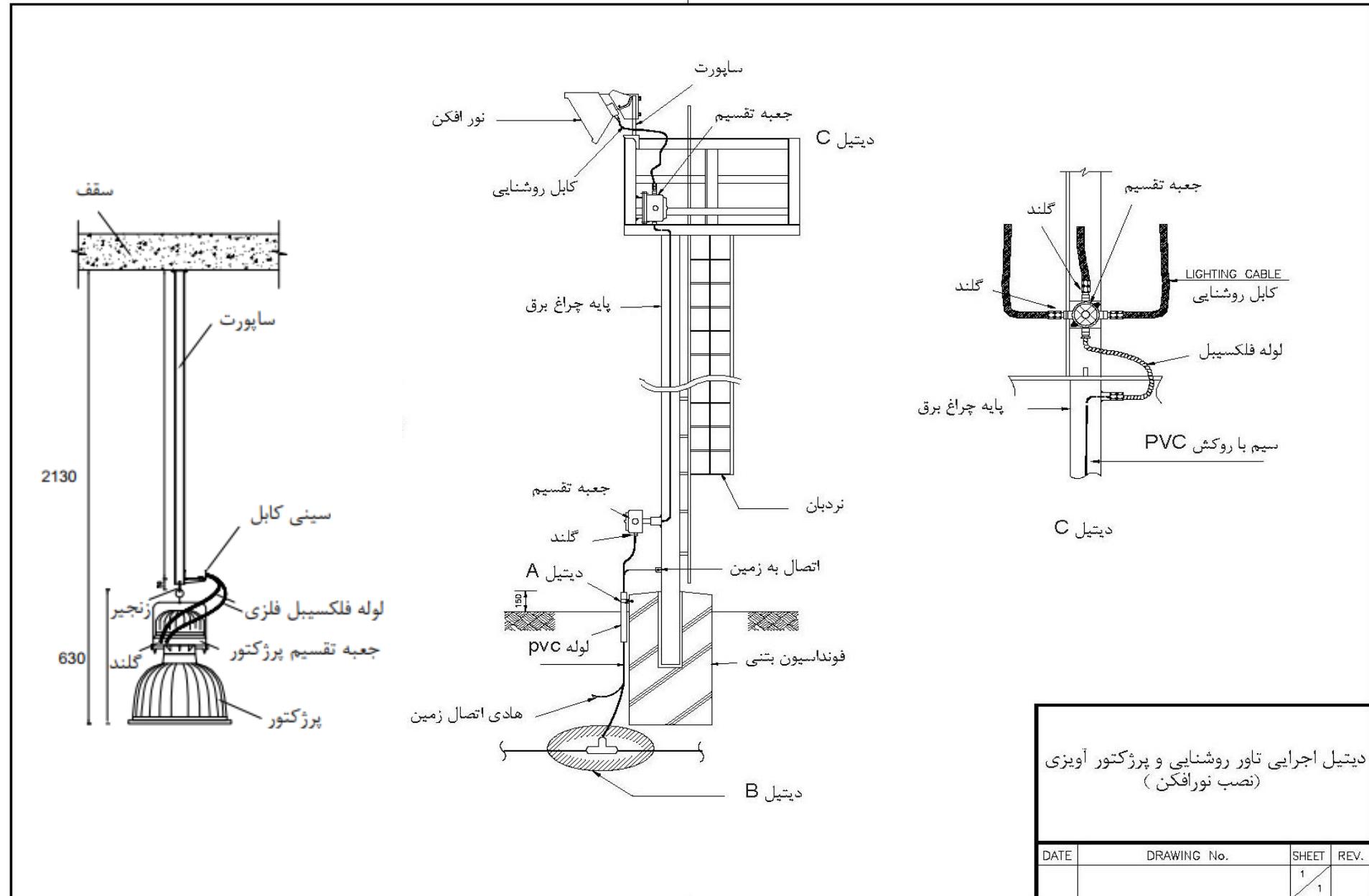
چراغ دستگاهی است که نور تابیده شده از یک یا چند لامپ را پخش کرده، فیلتر کرده یا سوی تابش آن را جابجا می‌کند و شامل تمامی قطعات لازم برای پشتیبانی، نصب و حفاظت لامپ‌ها است، اما لامپ‌ها و مدارهای کمکی و وسائل اتصال آنها به منبع تغذیه را در بر نمی‌گیرد.

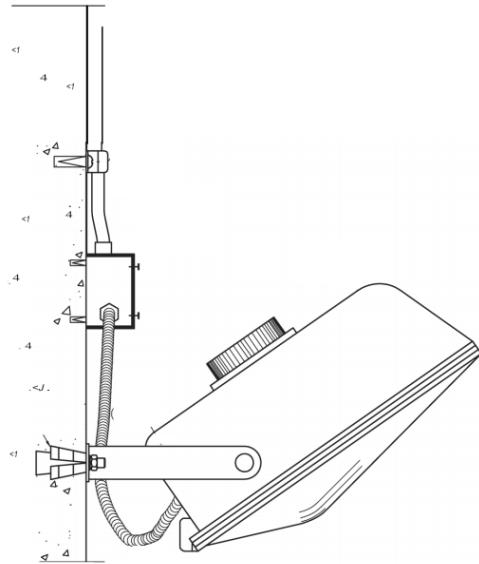
ساختار چراغ‌های روشنایی معمولاً از اجزای زیر تشکیل می‌شوند:

- بدنه چراغ از جنس آلومینیوم (اکسترود - دایکست - ورق)، فایبر گلاس، پلیمر، آهن، فولاد ضد زنگ و...
- نگه دارنده لامپ از جنس چینی، سرامیک، باکالیت، پلیمرها
- سیستم‌ها اپتیکی شامل رفلکتورها، فیلترها و...
- متعلقات و مدارهای شامل ترانسفورماتور، بالاست، راهانداز، جرقه زن، ترمینال، سیم‌کشی، درایور
- چراغ‌های لامپ پشتی با حباب و لامپ مربوطه که به عنوان چراغ‌های خیابانی بروی پایه‌های بتونی یا دیوار ساختمان‌ها نصب می‌شود باید به وسیله برآکت فولادی شلاقی، بست پیچی شکاف دار، بست نگهدارنده کابل، سیم مسی، کلید کنترل روشنایی، لوله فولادی گالوانیزه، تسمه فولادی گالوانیزه و... نصب گردد.
- چراغ‌های خیابانی و جاده‌ای و نیز نورافکن‌های فضای آزاد باید دارای حفاظت در مقابل نفوذ ذرات غبار و رطوبت حداقل IPX4 باشند.
- جهت تغذیه برق ورودی، می‌بایست درون پایه چراغ محفظه حفاظت مدار و چراغ همان پایه تعبیه شود، درون محفظه می‌بایست فیوز یا کلید مینیاتوری تعبیه و کابل به صورت یک تکه که به وسیله گلنده کابل به صورت صحیح مهار شده، به ترمینال مناسب با سایز هادی و در نهایت به لامپ متصل شود.
- ساختمان چراغ باید به نحوی باشد که از افتادن لامپ‌ها در اثر نوسانات و یا سایر شرایط کار مربوطه جلوگیری کند.
- لبه‌های صفحات فلزی و سایر مواد باید به نحوی هموار و صاف باشند که نتوانند عایق هادی‌های مربوطه را زخمی نمایند.
- قسمت‌های شیشه‌ای چراغ‌ها باید طوری طراحی و ساخته شده باشند که مقاومت کافی در برابر شوک حرارتی حاصل از کارکرد چراغ داشته باشند.

الزامات محاسبات الکتریکی روشنایی معابر:

- سیستم اتصال زمین منتخب از نوع TN-S می‌باشد.
- در ساخت تابلوهای تغذیه سیستم روشنایی به دلیل پایین بودن جریان‌های هر فیدر، استفاده از تابلوهای کوچکتر با کلیدهای مینیاتوری و مطابق با استاندارد وزارت نیرو یا نشریه ۶۱۴ توصیه می‌شود.
- در تمامی پایه‌ها می‌بایست اتصال زمین پایه به هادی حفاظتی متصل شوند که این اتصال می‌بایست با کابلشو و مهره و واشر به صورت محکم به پیچ بدنه پایه متصل شود.
- کابل‌های تغذیه پایه‌های روشنایی می‌باید بر اساس محاسبات افت ولتاژ و جریان مجاز انتخاب شود که در شرایط متعارف استفاده از کابل با عایق PVC یا XLPE و هادی مسی ترجیحاً زره دار ۵*۱۶ و ۱۰*۵ میلیمتر مربع به همراه محاسبات مربوطه با رنگ‌بندی اعلام شده در بخش فشار ضعیف توصیه می‌شود.
- برای تغذیه هر چراغ ۲۵۰ وات و بیشتر از دریچه پایه، حداقل از کابل ۳*۲/۵ میلیمتر مربع و برای تغذیه هر چراغ ۱۵۰ وات از دریچه پایه، حداقل از کابل ۳*۱/۵ میلیمتر مربع از نوع مسی باید استفاده شود و رشته سوم هر کابل باید به ترمینال اتصال زمین چراغ متصل شود و از اتصال این ترمینال به بدنه چراغ اطمینان حاصل شود.
- الزاماً برای هر چراغ کابل مجزا در نظر گرفته شود.
- در محل نصب ترمینال پایه‌های فلزی و در ابتدای مسیر تغذیه انشعاب هر چراغ باید کلید مینیاتوری جداگانه‌ای با جریان نامی ۶ آمپر پیش بینی شود.
- فیبر استخوانی مورد نیاز برای ترمینال و کلید مینیاتوری باید دارای حداقل ضخامت ۴ میلیمتر باشد.

شکل ۱: نحوه نصب نورافکن بروی دیوار

- توصیه می‌شود روشن و خاموش شدن سیستم روشنایی با استفاده از ساعت نجومی در مدار فرمان تابلوها صورت گیرد.
- رعایت کلیه استانداردهای مربوط به کابل کشی فشار ضعیف و متوسط، تابلوها و... الزامی است.

- جهت تعیین مقدار کابل تغذیه کننده پایه‌ها باید فواصل بین پایه‌ها به اضافه حدود ۵ متر به ازای هر پایه منظور گردد.

- جهت تعیین مقدار کابل تغذیه چراغ‌ها باید جمع ارتفاع پایه و طول بازو (یا طول مسیر عبور کابل) را به ازای هر پایه لحاظ نمود.

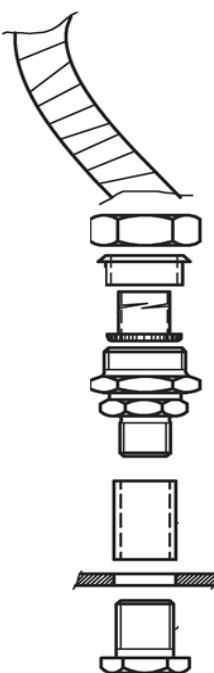
پروژکتورها:

پروژکتورها چراغ‌هایی هستند که جهش تابش آنها در دو محور عمودی و افقی قابل تنظیم است که در آن نور بر روی صفحه یا جسم مورد نظر به نحوی متمرکز می‌شود که شدت روشنایی خیلی بیشتر از شدت روشنایی محیط اطراف باشد. نورافکن‌ها به دو صورت واگرا (floodlights) و همگرا (spot lights) تولید و مورد استفاده قرار می‌گیرند. پروژکتورها از نظر نحوه نصب به سه گروه تقسیم می‌شوند: پروژکتورهای توکار، پروژکتورهایی که مستقیم بروی سطح نصب می‌شوند و پروژکتورهای ریلی.

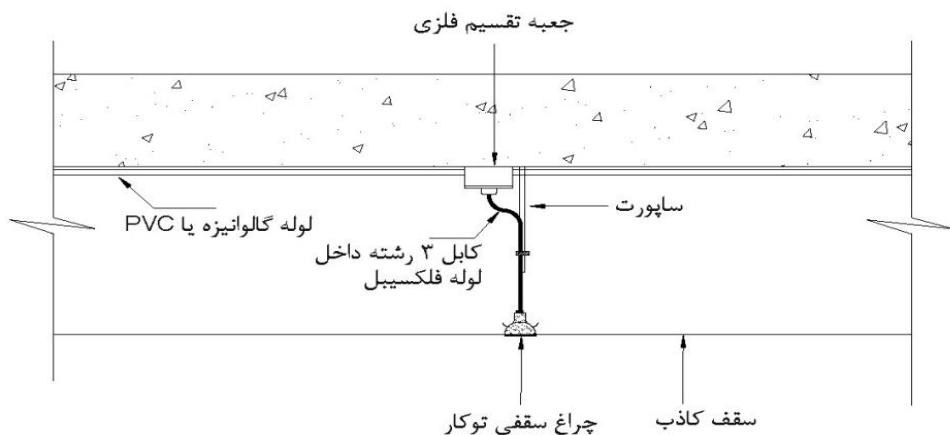
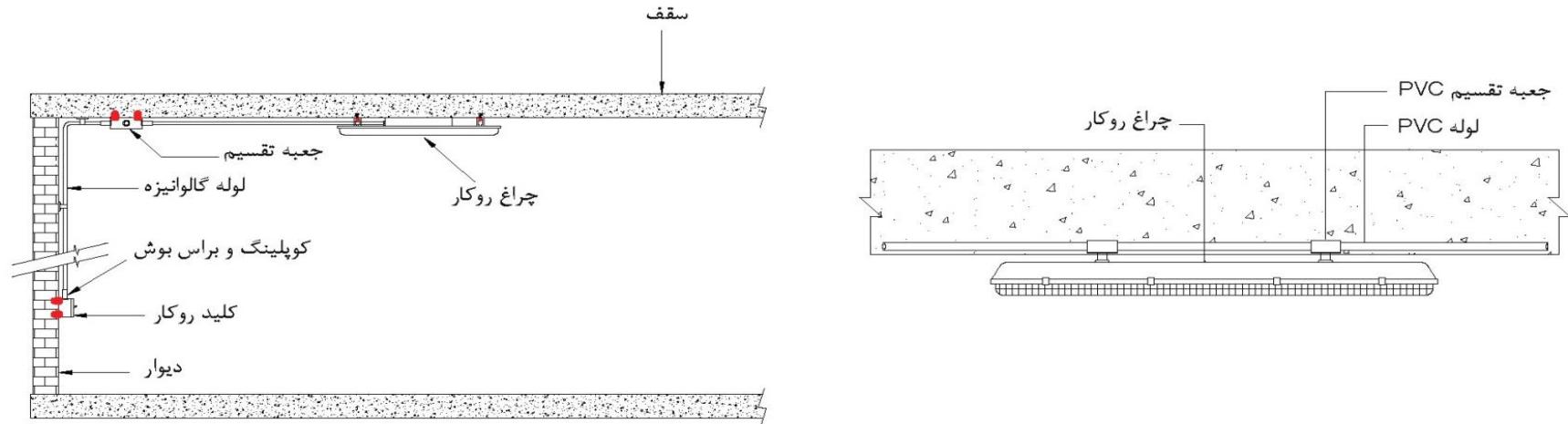
جهت اتصال کابل تغذیه به پروژکتور در فضای باز می‌بایست از جعبه تقسیم با IP مناسب استفاده شود. کابل‌های ورودی و خروجی به جعبه تقسیم می‌بایست توسط گلنده کابل مناسب با جعبه تقسیم و با IP مناسب استفاده گردد.

لامپ‌های تخلیه الکتریکی گاز:

این لامپ‌ها بسته به نوعشان برای روشن شدن به وسائلی کمکی مانند بالاست، راهنمای، جرقه زن و ... نیاز دارند. لامپ‌های تخلیه الکتریکی در گاز در دو نوع کم فشار و پرفشار طبقه‌بندی می‌شوند. سه نوع عمده از لامپ‌های تخلیه وجود دارد، بخار سدیم، بخار جیوه و متال هالید. رنگ نور و بازده لامپ‌های تخلیه به نوع فلز موجود در گاز بستگی دارد. لامپ‌های بخار سدیم دو نوع هستند: لامپ‌های بخار سدیم کم فشار که فقط نور زرد منتشر می‌کنند و لامپ‌های بخار سدیم پرفشار که با نور سفید طلایی خود برای روشنایی معابر به کار می‌روند. استفاده از لامپ‌های بخار جیوه در دنیا رو به کاهش است، تولید این نوع لامپ در اتحادیه اروپا ممنوع شده است.

شکل ۲: استفاده از لوله فلکسیبل به همراه گلنده

جزئیات اجرایی لوله کشی و چراغ روکار
و توکار

DATE	DRAWING No.	SHEET	REV.
		1	1